



A. Materiál:

Bod rokovania		Zmena systému vývozu komunálneho odpadu zo súčasného stavu na množstvový.
Dátum rokovania MsZ	27.6.2018	
Predložené poslancom MsZ	20.6.2018	
Predkladateľ	Ing. Juraj Hrnčiar, vedúci oddelenia technickej správy	
Spravodajca	RNDr. Michal Matis, oddelenie technickej správy	
Na základe	Uznesenia MsZ	
Prizvaný	-	
Stanovisko komisií	Komisia pre územné plánovanie, výstavbu a životné prostredie berie predloženú správu na vedomie a odporúča MsZ vytvoriť odbornú pracovnú skupinu, ktorá sa bude zaoberať stratégiou množstvého spracovania komunálneho odpadu s dôrazom na separáciu odpadu.	
Zoznam príloh	Fotografia kontajnerového státi	

B. Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo Ružomberok:

- I. berie predloženú správu „Zmena systému vývozu komunálneho odpadu zo súčasného stavu na množstvový“ na vedomie ako informatívnu

C. Dôvodová správa

Podľa súčasnej legislatívy obce ukladajú miestny poplatok za komunálny odpad /KO/ a drobný stavebný odpad /DSO/ prostredníctvom ktorého hradia náklady na zber, zvoz a uloženie komunálneho odpadu, biologicky rozložiteľného odpadu z domácností a drobného stavebného odpadu. Obce majú možnosť ustanoviť tento poplatok buď paušálne /na osobu a rok/ alebo podľa množstva odpadov vyprodukovaných pôvodcom. Mesto Ružomberok má v súčasnosti zavedený paušálny poplatok vo výške 22,09 € na rok a osobu a 0,015 € za kilogram drobného stavebného odpadu bez obsahu škodlivín umiestnených na zberovom dvore. Mesto má schválené VZN č. 8/2015 o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad a VZN č. 9/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Ružomberok.

Z uznesenia Mestského zastupiteľstva vyplynula úloha pripraviť koncepciu možnej zmeny systému vývozu komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu zo súčasného stavu na množstvový.

Množstvový zber

Množstvový zber je zber zmesových komunálnych odpadov /KO/ a drobných stavebných odpadov /DSO/, pri ktorom ich pôvodca platí miestny poplatok za KO a DSO vo výške, ktorá je priamo úmerná množstvu týchto odpadov vyprodukovaných pôvodcom odpadu za daný čas.



Pri množstvových zberoch sa platí podľa množstva odpadov, ktoré vyprodukuje konkrétny subjekt /rodinný dom, obytný dom, podnikateľský subjekt a pod./ a to množstvo sa určuje buď podľa objemu alebo hmotnosti odpadov od daného subjektu.

Obec môže množstvový zber komunálnych odpadov zaviesť pre všetkých pôvodcov komunálnych odpadov alebo len pre niektoré kategórie pôvodcov komunálnych odpadov. Obec je povinná pri tom umožniť:

- individuálne určenie intervalu zberu
- výber veľkosti zbernej nádoby aspoň z troch možností /ustanovených vo VZN obce/

V zmysle zákona o odpadoch Mesto umožňuje pre právnické osoby alebo fyzické osoby – podnikateľ na základe ich požiadania množstvový zber. Právnické osoby alebo fyzické osoby podnikateľ musia preukázať, že množstvo ním vyprodukovaných komunálnych odpadov je presne merateľné a komunálne odpady sú až do ich odvozu vhodne zabezpečené pred stratou, odcudzením alebo iným nežiadúcim únikom.

Druhy množstvových zberov

1.Kontajnerovo – intervalový

Pri tomto druhu sa miestny poplatok za komunálny odpad platí podľa toho, koľko kusov zberných nádob daný platiteľ poplatku používa na zmesový komunálny odpad, aký je objem zberných nádob /110 l, 1100 l prípadne iný/ a akým pravidelným intervalom sa tieto nádoby vyprázdňujú /1x14 dní, 1x7 dní prípadne iný interval/. Daný platiteľ teda môže regulovať výšku svojho poplatku až tromi veličinami /počtom a objemom nádob a intervalom zberu/.

2.Vážiaci

Pri tomto množstvovom zbere je na každej zbernej nádobe na zmesový KO namontovaný elektronický čip alebo nalepená nálepka s čiarovým kódom. Na zberovom vozidle je namontovaný automatický snímač a automatické vážiace zariadenie, ktoré počas vyprázdňovania zbernej nádoby presne identifikuje z čipu /alebo čiarového kódu/ daného platiteľa /meno, adresa, typ nádoby, dátum, čas .../ a presne odváži odovzdané odpady. Tieto údaje sa automaticky prenesú do palubného počítača v kabíne vodiča. Po skončení zberu pracovník zabezpečujúci zber

komunálnych odpadov údaje z palubného počítača odovzdá príslušnému oddeleniu mestského úradu ktoré je schopné okamžite každému platiteľovi vystaviť faktúru. Väčšinou sa však údaje len priebežne elektronicky sumarizujú a faktúry /rozhodnutia, poštové poukážky a pod./ sa vystavujú za určené obdobie /mesiac, štvrťrok, polrok, rok./. Je stanovený pravidelný interval zberu všetkých zberných nádob na KO a poplatok za 1 kg KO. V tomto poplatku sú zahrnuté všetky náklady na zber, prepravu a zneškodnenie KO. Pri tomto zbere nie je dôležitý objem a počet zberných nádob, ale hmotnosť odpadov, pretože poplatok za KO sa pre daného platiteľa určí podľa hmotnosti jeho KO z jeho zbernej nádoby.

Veľkou výhodou tohto spôsobu množstvového zberu KO je tá skutočnosť, že pôvodca odpadu zaplatí len za reálne množstvo odovzdaného KO.

3.Žetónový /visačkový/, resp. nálepkový

Pri tomto druhu množstvového zberu si na zber KO platitelia poplatku kupujú /obec, prepravca .../ žetóny /visačky/ resp. nálepky. Poplatok za žetón /nálepku/ je adekvátny veľkosti /objemu/ zbernej nádoby a jej jednému vyprázdneniu. Je stanovený pravidelný zber odpadov, kedy prepravca prejde okolo zberných nádob platiteľov poplatku. Ak má platiteľ záujem o vyprázdnenie zbernej nádoby, zavesí na ňu žetón alebo nalepí nálepku. Len takto označené nádoby sa vyprázdňujú a len vtedy daný platiteľ platí za svoje odpady. Neoznačené nádoby sa nevyprázdňujú. Keď prepravca nádobu vyprázdni, zvesí z nej žetón. Nálepky sa prelepujú. Poplatky si teda daný platiteľ môže regulovať počtom použitých žetónov /nálepiek/.



4. Ďalšie

Podzemné stáčia

Inštaláciou podzemných kontajnerov dôjde k lepšiemu využitiu priestoru zberného miesta a súčasne sa zvýši estetický vzhľad a čistota miesta. Podzemné kontajnery môžu byť 3, 4, 5 m³. Prístup do kontajnerov pre oprávnených obyvateľov môže byť zabezpečený mechanicky, elektronicky alebo čipovým kľúčom. Dáta o prístupoch do kontajnerov je možné bezdrôtovo prenášať do operačného strediska, monitorovať takto naplnenie a postarať sa o včasné vyprázdnenie nádob. Môže však nastať situácia, kedy zrušením terajších stojísk a nahradením podzemnými kontajnermi dôjde pre niektorých obyvateľov k predĺženiu vzdialenosti od vchodov k nádobám z dôvodu umiestnenia kontajnera pre viac vchodov /bytov/. Podľa zistených skutočností je optimálne vzdialenosť umiestnenia zberových nádob od vchodov do bytov do 25 m, maximálne do 50 m. Väčšia donášková vzdialenosť má negatívny vplyv na zapojenosť pôvodcov odpadov do zberu a účinnosť zberu vrátane triedenia odpadov. Taktiež nutnosťou je, aby zberová spoločnosť disponovala vhodnou zberovou technikou na vyprázdňovanie podzemných kontajnerov a tento spôsob zberu komunálnych odpadov musí byť zaradený v systéme zberu v meste.

Cena 5 m³ podzemného kontajnera je cca 5 000 € plus stavebné náklady.

Na základe zistených skutočností je možné konštatovať, že väčšina obcí na Slovensku má zavedený paušálny spôsob výberu poplatkov za komunálny odpad. Boli zistené dve mestá kde je zavedený množstvový zber komunálnych odpadov, a to Žiar nad Hronom a Trenčín.

Množstvový zber v Meste Žiar nad Hronom

Na území mesta je zavedený kontajnerovo – intervalový množstvový zber zmesového komunálneho odpadu pre individuálnu bytovú výstavbu /IBV/ a taktiež pre komplexnú bytovú výstavbu /KBV/. Pôvodca komunálnych odpadov má možnosť výberu veľkosti zbernej nádoby /110 l, 120 l, 240 l, 1100 l, plastové vrecia 60 a 110 l a 5000 l, 6000 l a 7000 l veľkokapacitný kontajner /len pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľ/. Pôvodcovia komunálneho odpadu si taktiež môžu vybrať interval odvozu komunálneho odpadu / 1 a viackrát týždenne, jedenkrát za dva týždne/. Interval minimálneho vývozu pri biologicky rozložiteľných odpadoch je minimálne jedenkrát za dva týždne. V stojisku sa taktiež nachádza nádoba na biologicky rozložiteľný odpad z domácností.

Zberné nádoby na ukladanie komunálneho odpadu pre KBV sú umiestnené v uzamykateľných stojiskách ktoré boli vybudované mestom /príloha č. 1/. Kľúč k stojisku majú len oprávnené osoby na používanie nádob v stojisku a zberová spoločnosť. Za čistotu v stojisku zodpovedá spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov a vlastníci IBV v „Oznámení k poplatku za komunálne odpady – fyzické osoby – bytové domy“ oznámi mestu počet a objem požadovaných zberných nádob a frekvenciu vývozov. Súčasťou oznámenia je aj menný zoznam poplatníkov v danom spoločenstve vlastníkov bytov. Na základe oznámených údajov mesto vyrubí poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý je zaslaný oprávnenej osobe zastupujúcej spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov a vlastníkom /nájomcovi/ rodinného domu. Ročný poplatok sa rozráta medzi počet poplatníkov /obyvateľov v rodinnom dome alebo v bytovom dome /, ktorí užívajú danú zbernú nádobu. Poplatok je súčin – veľkosť nádoby x sadzba poplatku za liter komunálneho odpadu x počet vývozov. Poplatok sa vyrubuje 1 krát za rok s možnosťou dvoch splátok.

Množstvový zber v Meste Trenčín

Je zavedený ten istý kontajnerovo-intervalový množstvový zber ako v Meste Žiar nad Hronom s tým rozdielom, že je povinný len pre IBV. Pre KBV je zavedený len na požiadanie vlastníkov bytov, čo je minimálne. množstvo – cca 6 % KBV z celkového počtu KBV. V meste nie sú uzamykateľné stojiská a mesto nemá zatiaľ v pláne zaviesť povinný množstvový zber aj pre KBV.



Pre Mesto Ružomberok je najvhodnejšie implementovať kontajnerovo – intervalový množstvový zber alebo vážiaci množstvový zber

Výhodou kontajnerovo – intervalového množstvového zberu je:

- tradičnosť používania systému,
- nízke nároky na občanov / občania budú stále ukladať odpad do tých istých nádob/
- nízke nároky na osvetu / systém je ľahko pochopiteľný a nevyžaduje nákladnú informačno – osvetovú kampaň/
- pohodlnosť a organizačná nenáročnosť pre občanov a pracovníkov zberovej spoločnosti
- pravidelnosť vyprázdňovania zberných nádob
- možnosť ovplyvňovania výšky poplatku až tromi veličinami /veľkosť a počet nádob, interval zberu/

Nevýhodou takéhoto zberu je:

- slabší vplyv množstva odpadov na výšku poplatkov / poplatky sa priamo odvíjajú len od veľkosti a počtu zberných nádob a intervalu zberu/
- nižšia miera spravodlivosti prerozdelenia nákladov podľa produkcie odpadov /malá spravodlivosť poplatkov na občana medzi jednotlivými bytmi v danom obytnom dome, poplatky za daný bytový dom sa spravidla rovňajú na osobu/
- nižšia motivácia k obmedzovaniu odpadov a k triedeniu odpadov v porovnaní s inými množstvovými zbermi – napr. vážiacim/
- nízka miera eliminácie anonymity na bytových domoch

Pri zavedení vážiaceho množstvového zberu je veľkou výhodou tá skutočnosť, že občan zaplatí len za množstvo komunálneho odpadu ktoré odovzdá. To zvyšuje motiváciu občana k obmedzovaniu vzniku odpadov a k vyššej miere triedenia odpadov. Avšak je nutné vybaviť zberovú techniku vážiacimi zariadeniami, každú zberovú nádobu vybaviť elektronickým čipom alebo nálepkou z čiarovým kódom a zaviesť príslušný softvér.

Cena vážiaceho zariadenia je cca 13 500 € a elektronického čipu je pre plastové nádoby 1,30 € a pre kovové nádoby je 2,90 €. Počet nádob v meste na zber komunálneho odpadu v súčasnosti je 3853 ks 110 l nádob a 902 1100 l nádob. Počet zberových vozidiel je 3 ks. Podobne ako pri kontajnerovo – intervalovom zbere ostáva nižšia miera spravodlivosti prerozdelenia nákladov na odvoz odpadov v bytových domoch.

V prípade zavedenia množstvového zberu v Meste Ružomberok je ho potrebné zaviesť celoplošne, t.j. aj pre rodinné domy aj pre bytové domy. Bezpodmienečnou nutnosťou je vybudovať uzamykateľné stojiská pre nádoby na zber odpadov. Vyrubené poplatky za komunálny odpad pri bytových domoch by boli zasielané správcovi bytových domov alebo zástupcom bytových spoločenstiev ktorí zabezpečia ich výber od osôb bývajúcich v dome a ich zaslanie mestu. Pri rodinných domoch by vyrubené poplatky boli zaslané vlastníkom rodinných domov /nájomcom/. Po zavedení množstvového zberu nebudú v meste rozmiestňované veľkokapacitné kontajnery nad rámec zákona o odpadoch, t.j. 2 x do roka.

Taktiež pri zavedení množstvového zberu komunálnych odpadov je nutné počítať s možnou nelegálnou likvidáciou odpadov.

Postup zavedenia množstvového zberu komunálnych odpadov

- určiť systém množstvového zberu, t.j. kontajnerovo – intervalový alebo vážiaci zber odpadu
- zriadiť pracovnú skupinu pre implementáciu množstvového zberu /členovia: Mesto, OZV, zberová spoločnosť, poslanci MsZ a pod./
- štúdiá na zmapovanie stanovišť zberných nádob na komunálny odpad pri bytových domoch, určenie tvaru a veľkosti uzamykateľných stojísk /v stojisku sa okrem nádob na zmesový



komunálny odpad musia nachádzať aj nádoby na triedený odpad a na biologicky rozložiteľný odpad z domácností/

- vybudovať uzamykateľné stojiská pri bytových domoch
- posúdiť použiteľnosť aktuálneho softvéru na vyrubovanie poplatkov za komunálny odpad a drobný stavebný odpad, v prípade nutnosti zaviesť nový
- stanoviť aspoň 3 optimálne veľkosti zberových nádob a intervalu zberov
- stanoviť poplatok za jeden liter komunálneho odpadu alebo za 1 kg /podľa zavedeného množstvom zberu/
- vypracovanie a následné schválenie nového VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Ružomberok a VZN o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
- informačná kampaň o množstvom zbere
- uzavrieť dohodu so správcami bytových domov a spoločenstvami vlastníkov bytov a nebytových priestorov o spolupráci pri zabezpečovaní množstvom zberu komunálnych odpadov. Správca bytových domov a zástupca spoločenstva vlastníkov bytov oznámia Mestskému úradu Ružomberok na predpísanom formulári menný zoznam bývajúcich osôb v bytovom dome a taktiež požadovaný počet nádob a interval zvozu. Podobným spôsobom na predpísanom formulári mesta oznámia požadované údaje aj vlastníci rodinných domov.

Poznámka: odborníci venujúci sa problematike odpadového hospodárstva odporúčajú skôr ako sa pristúpi k realizácii jednotlivých krokov podľa uvedeného postupu zavedenia množstvom zberu komunálnych odpadov urobiť nezávislý odpadový audit, ktorý ukáže:

- kde a aký odpad vzniká
- aké sú možnosti predchádzania jeho vzniku
- aké sú klady a zápory súčasného nakladania s odpadmi
- aká je ekonomika odpadového hospodárstva v meste

D. Dopad na rozpočet

Finančné náklady na zavedenie množstvom zberu komunálnych odpadov sú závislé od typu zvoleného množstvom zberu /kontajnerovo – intervalový alebo vážiaci/. Pri oboch typoch je však nutnosť vybudovať uzamykateľné státi pre nádoby na zber odpadov pri bytových domoch /uzamykateľné státi je potrebné vybudovať aj v prípade nezavedenia množstvom zberu/. V súčasnosti je v meste 162 stojísk pri bytových domoch. Podľa zistených skutočností jedno uzamykateľné stojisko v ktorom by boli umiestnené nádoby na zmesový komunálny odpad a taktiež na triedený odpad a biologický rozložiteľný odpad z domácností stojí cca 5 000 € /cena sa môže odlišovať podľa zvoleného materiálu, tvaru a pod./.. V prípade výstavby podzemných kontajnerov nie je potrebné budovať uzamykateľné stojiská. Pri oboch typoch množstvom zberu je nutné zakúpiť ešte jeden typ zberovej nádoby /napr. 60 l/ a nádoby na biologický odpad z domácností pre bytové domy.

Pri zavedení vážiaceho množstvom zberu je nutné vybaviť zberové vozidlá vážiacimi zariadeniami a potrebným softvérom a nádoby opatriť čipmi podľa horeuvedených cien. Toto je však možné zakomponovať do výberového konania na zberovú spoločnosť odpadov.

Celkové náklady na zavedenie množstvom zberu je možné určiť po výbere typu množstvom zberu a vypracovaní štúdie na zavedenie množstvom zberu.



Mesto Ružomberok

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V RUŽOMBERKU

Príloha:

